

อิทธิพลของบิ๊กเดต้าต่อจริยศาสตร์และศีลธรรม
THE INFLUENCE OF BIG DATA ON ETHICS AND MORALITY

อรพรรณ สุชาติกุลวิทย์
Oraphan Suchatkulwit
สาขาวิชาปรัชญา
Department of Philosophy
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Gradual School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University
E-mail : happy.diary072@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีชื่อว่า อิทธิพลของบิ๊กเดต้าต่อจริยศาสตร์และศีลธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบิ๊กเดต้าและสำคัญของบิ๊กเดต้า 2) วิเคราะห์อิทธิพลบิ๊กเดต้าต่อจริยศาสตร์ และ 3) วิเคราะห์อิทธิพลบิ๊กเดต้าต่อศีลธรรม จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า บิ๊กเดต้าคือชุดข้อมูลทางพฤติกรรม ข้อมูลรูปภาพ หรือเสียง ข้อมูลข้อความ และข้อมูลที่เกิดจากการบันทึก มีลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ ปริมาณข้อมูลมีขนาดใหญ่ มีความหลากหลาย และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันบิ๊กเดต้า นำมาใช้ในหลายภาคส่วนด้วยกัน ยกตัวอย่างเช่น ภาคธุรกิจ การประชาสัมพันธ์ การตลาด ภาครัฐ การบริการประชาชน ภาคเทคโนโลยี การประดิษฐ์หุ่นยนต์อัจฉริยะ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า 1) แนวคิดทางจริยศาสตร์เรื่องประโยชน์นิยม การนำบิ๊กเดต้ามาใช้มีข้อโต้แย้งเรื่องคุณภาพของความสุข 2) แนวคิดอัตนิยม ทำให้เห็นช่องว่างในการควบคุม สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ 3) แนวคิดจริยศาสตร์แบบสัมพัทธ์ ทำให้เห็นว่าความดีความชั่วสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ แต่สิ่งที่ควรระวังคือ ปัจจัยหลอกและปัจจัยที่เกิดจากการปรุงแต่ง วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า การจะส่งเสริมให้มนุษย์มีศีลธรรมได้นั้น 1) มนุษย์ต้องเข้าใจความสำคัญของการมีอยู่ของตนเอง และคุณค่าที่มีต่อโลก 2) ตามแนวคิดวิมุตินิยม การที่เราจะมีความพอใจได้นั้น สิ่งที่สำคัญคือการลดในสิ่งที่เราต้องการ เนื่องจากเป็นการเริ่มต้นที่ตนเองจึงควบคุมได้ง่ายกว่า แนนอนและปลอดภัยกว่า 3) อินทรีย์ทางศีลธรรมและมโนธรรมสมบูรณ์เป็นสิ่งที่อยู่ในมนุษย์ทุกคน การที่จะทำให้อินทรีย์ทางศีลธรรมมีกำลังต้องอยู่ในสภาวะที่สงบ ผ่อนคลาย นอกจากนี้ยังพบว่า ปัญหาการเก็บข้อมูลทางด้านลบบนโลกออนไลน์ในบางกรณีทำให้คนขาดโอกาสในการแก้ตัว เช่น กรณีนักโทษ สุดท้ายผู้วิจัย เสนอว่า รัฐควรช่วยในการกำหนดสิทธิในการเก็บข้อมูลและการนำข้อมูลแต่ละประเภทไปวิเคราะห์ เนื่องจากทำให้พฤติกรรมของมนุษย์ไม่เป็นไปตามธรรมชาติที่ควรจะเป็น และควรสนับสนุนเรื่องการศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลของมนุษย์รวมถึงสนับสนุนสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับบุคคลที่ต้องการความสงบและสร้างประสบการณ์ที่ดี

คำสำคัญ: บิ๊กเดต้า, จริยธรรม, ศีลธรรม

ABSTRACT

This article “Big influence on ethics and morality” has three objectives 1) To study about Big Data and the importance of Big Data 2) to analyze the influence Big Data on ethics

3) to analyze the influence Big Data on morality. From the study of Objective 1, it was found that Big Data is the set of information about behaviors, Image or audio data, text information and scientific records. Big Data has three main characteristics: large, diversity and rapid change. Big Data today Used in many sectors together. For example, business sector, public relations, public sector marketing, public service, technology sector, artificial intelligence robotics. The second objective found that 1) Utilitarianism, the benefit of Big Data are argued about the quality of happiness. 2) Egoism, Big Data is cautious about controlling access rights to data and using the information. 3) Relative Ethic, the concept of right or wrong can always change due to environment factors, but there are some careful factors which are pseudoephalic factors and feeling and emotions. construction factors The third objective found that 1) Human beings must understand the importance of their existence and their value to the world. 2) According to skepticism, the truly happiness come from satisfaction in daily life by reducing the desire because of easier to self-control, definitely and safely. 3) Moral conscience exists in every human being and can be strong when feeling peaceful and relax. Moreover, the problem of collecting information online negates, in some cases, the lack of opportunities for excuses such as a prisoner case. Finally, the researcher proposed that the state should help to determine the right to collect information and to analyze each type of information because human behavior is not natural as it should be. And the state should support the study of human science to develop human reasoning as well as support recreation facilities. It is an alternative for those who want peace and good experience.

Key Words: Big Data, Ethics, Morality

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สิ่งที่มนุษย์ในยุคปัจจุบันไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้คือการเข้ามาของเทคโนโลยีต่างๆ ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เหล่านี้ปรากฏในทุกมุมทั่วโลก แม้แต่ประเทศด้อยพัฒนาจนถึงประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมถึงจำนวนการใช้เครือข่ายของมนุษย์ต่อบุคคลก็เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะผ่านอินเทอร์เน็ต รวมถึงแอปพลิเคชันต่างๆ ช่องทางหลายช่องทางเหล่านี้ทำให้เกิดข้อมูลปริมาณมาก ข้อมูลเหล่านี้จะถูกบันทึกข้อมูลเอาไว้ รวมเรียกข้อมูลเหล่านี้ว่า บิ๊กเดต้า (Big Data)

ข้อมูลจำนวนมหาศาลเหล่านี้ จะถูกนำมาประมวลและวิเคราะห์ นำไปใช้ประโยชน์ในหลายๆรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นทางธุรกิจ เช่น อินเทอร์เน็ตมาร์เก็ตติ้ง การจัดการเพื่อการบริหารทางสังคม นอกจากนี้ลักษณะการใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นเป็นพลวัตคือมีการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลอยู่เสมอเนื่องจากพฤติกรรมการใช้ของผู้บริโภค ลักษณะของข้อมูลที่เกิดขึ้นรวมถึงพฤติกรรมการใช้งาน ทำให้เกิดประเด็น ข้อมูลที่เกิดขึ้นหรือบิ๊กเดต้าสร้างปัญหาทางจริยศาสตร์และปรากฏการณ์ทางศีลธรรมหรือไม่อย่างไร

แนวคิดทางหลักจริยศาสตร์ เป็นแนวคิดที่ใช้เพื่อการจัดระบบระเบียบของมนุษย์เพื่อการอยู่ร่วมกัน การตัดสินใจทางจริยศาสตร์อาศัยข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ แนวทางทางจริยศาสตร์มีหลายหลักการแต่หนึ่งในแนวคิดที่ได้รับการยอมรับก็คือ แนวคิดเรื่องประโยชน์นิยม ประโยชน์นิยมมองเรื่องปริมาณของประโยชน์ที่ได้รับต่อคนหมู่มาก การนำบิ๊กเดต้ามาใช้ สามารถทำให้มนุษย์วิเคราะห์สิ่งต่างๆได้อย่างสมบูรณ์ขึ้น ยกตัวอย่าง

เช่น การจัดสรรการผลิตในงานอุตสาหกรรม การผลิตสิ่งของได้ตรงความต้องการ ทั้งฟังก์ชันการทำงาน และปริมาณที่พอเหมาะ ทำให้ลดการสิ้นเปลืองทรัพยากรธรรมชาติ จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่ได้จากบิ๊กเดต้าสามารถสร้างประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์และสามารถสร้างฟังก์ชันการทำงานเพื่อทำให้ความเป็นอยู่ของมนุษย์เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดระเบียบทางสังคม โดยการนำข้อมูลที่ได้มาเข้าสู่การวิเคราะห์เชิงลึก (Deep Analysis) มีประโยชน์ต่อการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ แต่ในขณะที่เดียวกันการจัดระเบียบสังคมที่ดีควรเต็มไปด้วยความเท่าเทียมกันของมนุษย์ ปัญหาหนึ่งก็คือ ข้อมูลปริมาณขนาดใหญ่และมีค่าเช่นนี้ ใครเป็นผู้ดูแล และถ้าผู้ดูแลไม่เฝ้าระวัง กลาง ความเท่าเทียมกันย่อมไม่เกิด เนื่องจากถือได้ว่า ผู้ที่นั่นได้เครื่องมือที่พิเศษไปใช้

การบริโภคข้อมูลทางโซเชียลเน็ตเวิร์ค ในทางพระพุทธศาสนา มนุษย์รับรู้ข้อมูลทางอายตนะทั้ง 5 ข้อมูลที่ได้รับสามารถส่งผลถึงการตัดสินใจทางศีลธรรมในบุคคลแต่ละบุคคล ศีลธรรมมีความแตกต่างกันกับจริยศาสตร์ กล่าวคือ ศีลธรรมเป็นสิ่งเฉพาะตน ที่มนุษย์แต่ละบุคคลเชื่อว่าการกระทำหรือเหตุการณ์หนึ่งๆ ผิดหรือถูก บิ๊กเดต้า ส่งผลทั้งทางด้านบวกและลบต่อศีลธรรมของมนุษย์ ด้านบวกคือ การเข้าถึงเหตุการณ์และการกระทำ ที่เป็นผลได้อย่างรวดเร็ว ยกตัวอย่างเช่น การให้ข้อมูลบิดเบือนจากการก่อตั้งโครงการ A แต่ประชาชนบางกลุ่มต้องการชี้แจงความจริงจึงนำเสนอผ่านเครือข่ายโซเชียลเน็ตเวิร์ค สถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังคำพูดที่ว่า กรรมสมัยนี้ ไวดิตจรวด การเข้าถึงเหตุการณ์ที่เป็นเหตุเป็นผลเช่นนี้ ทำให้มนุษย์เกิดความเชื่อมั่นในการทำความคิด อย่างไรก็ตาม ในทางตรงกันข้าม การใช้บิ๊กเดต้ามีผลด้านลบได้ในกรณีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การปลอมแปลงข้อมูล การลดศักยภาพของมนุษย์เรื่องความรู้ก่อนประสบการณ์ และคุณค่าของศีลธรรมอันเนื่องมาจากการพัฒนานิสัย

จะเห็นได้ว่า บิ๊กเดต้าเป็นสิ่งที่ทั้งคุณประโยชน์และโทษต่อมนุษย์ และเนื่องจากบิ๊กเดต้าเริ่มเป็นปัจจัยพื้นฐานต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ บทความนี้จึงจะทำการวิเคราะห์ อิทธิพลของบิ๊กเดต้าต่อจริยศาสตร์และศีลธรรม ในหัวข้อดังต่อไปนี้คือ 1) บิ๊กเดต้าคืออะไร และสำคัญอย่างไร 2) บิ๊กเดต้ากับจริยศาสตร์ และ 3) บิ๊กเดต้ากับศีลธรรม

2. บิ๊กเดต้าคืออะไรและสำคัญอย่างไร

บิ๊กเดต้า คือ ชุดข้อมูลที่มีลักษณะสำคัญ ซึ่งข้อมูลสามารถปรากฏอยู่ในรูปของ 1) ข้อมูลเชิงพฤติกรรม (Behavioral Data) เช่นการเข้าชมเว็บไซต์ต่างๆ 2) ข้อมูลรูปภาพหรือเสียง (Image & Sound) 3) ข้อความ (Text Message) 4) ข้อมูลที่เกิดจากการบันทึกในหน่วยงานต่างๆ เช่น ทางการแพทย์ ทางภาษี ทางการสำรวจ และ 5) ข้อมูลที่เกิดจากการตรวจวัด เช่น การใช้เครื่องจับข้อมูลทางอุณหภูมิ เสียง ระดับน้ำ นอกจากนี้บิ๊กเดต่ายังมีลักษณะพิเศษ 3 ประการด้วยกัน คือ 1) ปริมาณข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ (Volume) มีจำนวนมาก ซึ่งข้อมูลสามารถเป็นได้ทั้งแบบ ออนไลน์และออฟไลน์ 2) ข้อมูลมีความหลากหลาย (Variety) ทั้งในเรื่องรูปแบบโครงสร้าง ไม่สามารถจัดเป็นรูปแบบที่ตายตัวได้ 3) ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Velocity) เนื่องจากการส่งข้อมูล (Good factor team, 2561)

การทำงานของบิ๊กเดต้า แบ่งเป็น 3 ส่วนด้วยกัน คือ 1) การจัดเก็บข้อมูล (Storage) 2) การประมวลผล (Processing) และ 3) การวิเคราะห์ (Analytic) โดยมีระบบการจัดการข้อมูลขึ้นอยู่กับนำไปใช้ ยกตัวอย่างเช่น เด็กหญิงสวย อยู่ต่างจังหวัด ชอบเข้าชมเว็บเพื่อความสวยงาม รวมถึงเปิดเพจแสดงตนเป็นผู้ใหญ่ แนะนำความงามรวมถึงขายผลิตภัณฑ์ เด็กหญิงสุข อยู่กรุงเทพฯ ตั้งใจอยากเป็นหมอที่เก่งระดับนานาชาติ ชอบเข้าชมเว็บที่สร้างแรงบันดาลใจ และมีเพจเพื่อคุยกับเพื่อนๆ เรื่องการเรียน เด็กชายใส อยู่กรุงเทพฯ เด็กชายใสมีแรงบันดาลใจจากดาราราย ที่หุ่นดีมีกล้ามเนื้อ จึงพยายามออกกำลังกาย เวทเทรนนิ่ง เด็กชายใสจะมีกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเมนูอาหารกับเพื่อนๆ รวมถึงตารางการออกกำลังกาย นาย บอย เป็นพนักงานออฟฟิศแผนกบุคคล

มีหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของพนักงานแต่ละฝ่ายให้เป็นไปตามมาตรฐาน นอกจากนี้ นาย บอยยังมีงานอดิเรกคือชอบการร้องเพลงและเล่นกีตาร์ นาย บอยจะติดตามวงดนตรี และชอบแกะโน้ตเพลงต่างๆ แล้วร้องใหม่ลงยูทูปชาแนล

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการใช้เครือข่ายโซเชียล ของมนุษย์แต่ละบุคคล สอดคล้องกับการทำงาน การเรียน ความสนใจ งานอดิเรก กลุ่มเพื่อน ข้อมูลเหล่านี้จะถูกจัดระเบียบ ยกตัวอย่าง เช่น กลุ่มความสนใจ ได้แก่ ความงาม กีฬา ดนตรี เป็นต้น กลุ่มเพื่อการศึกษา ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เป็นต้น หลักจากนั้น จึงนำมาประมวลผล การประมวลผลจะไม่เพียงอยู่ในรูปของตัวเลข หรือข้อความ แต่อาจรวมถึง การเข้ารหัส เป็นต้น จนมาถึงขั้นตอนสุดท้าย คือ การวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์ อาจจะใช้ทั้งวิธีการทางสถิติ เพื่อหาแนวโน้ม เพื่อหาปัจจัยต่อเนื่องที่มีอิทธิพลหรือเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงลึก เป็นต้น

ปัจจุบันบิ๊กเดต้าถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างมากมาย ไม่เพียงแต่โครงการต่างๆในต่างประเทศ ในประเทศไทยการใช้บิ๊กเดต้าได้กระจายไปสู่หลายๆ ภาคส่วนเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น ธุรกิจ การบริหารชุมชน และการพัฒนาการเมือง

ด้านธุรกิจ (ธนากร เลิศสุดวิชัย, 2017) เช่น การนำข้อมูลมาใช้ทาง Digital Marketing โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูล (Big Data Analysis) ผ่านเครื่องมือต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Google Analytics, Google Adwords, Facebook Ads Manager รวมไปถึง Google Search Console ซึ่งจะทำให้ทราบยอดการเข้าชมระยะเวลาการเข้าชม สิ่งที่น่าสนใจในขณะนั้น

การจัดการของภาครัฐ ดร.ศักดิ์ เสกขุนทด ผู้อำนวยการสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ได้กล่าวถึงการนำข้อมูลจากบิ๊กเดต้าเพื่อตรวจสอบคนจนที่แท้จริง (ศักดิ์ เสกขุนทด, 2016) เพื่อการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายช่วยเหลือผู้ยากไร้ ซึ่งการลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อยสามารถทำให้ช่วยเหลือได้อย่างหนึ่ง แต่การตรวจสอบผ่านข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ สามารถช่วยให้ทราบว่าผู้ที่มาลงทะเบียนนั้นเป็นคนจนที่แท้จริงหรือไม่ เขาเหล่านั้นมีการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยบนโลกอิเล็กทรอนิกส์หรือไม่

การจัดการเมืองอัจฉริยะ (Smart City) (Depa, 2018) ตรวจสอบความปลอดภัยด้วยการจัดระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) ระบบวิเคราะห์ใบหน้า ระบบอ่านป้ายทะเบียนรถยนต์ ซึ่งได้เริ่มต้นแล้วในเมืองภูเก็ต (Phuket Smart City) เพื่อส่งเสริมกิจกรรมของพื้นที่พิเศษสำหรับเศรษฐกิจดิจิทัล โดยสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (Depa) โดยการทำงานแบ่งเป็น 3 ส่วนด้วยกันคือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้าและเศรษฐกิจ (Smart Economy) ด้านการท่องเที่ยว (Smart Tourism) ด้านสาธารณสุข (Smart Health) ด้านการดำเนินชีวิตและสิ่งแวดล้อม (Smart Living) 2) การบริการภาครัฐ (E Government) เพื่ออำนวยความสะดวกด้านข้อมูลต่างๆที่เนื่องด้วยภาครัฐ เช่น เพื่อส่งเสริมการลงทุน และการจัดการ และ 3) การส่งเสริมความยั่งยืนของเมืองอัจฉริยะ (Smart City) โดยปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม ความจัดการเรื่องความปลอดภัยและการรั่วไหลของข้อมูล

สุดท้าย จะเห็นได้ว่า การใช้แอปพลิเคชันต่างๆ บนโลกโซเชียล ต้องมีการลงทะเบียน และการลงทะเบียนต่างๆ ต้องให้ข้อมูลส่วนตัวเพื่อตรวจสอบหลักฐาน ข้อมูลที่ได้จึงเป็นข้อมูลส่วนบุคคล มีลักษณะเชิงสำรวจพฤติกรรม มีปริมาณมาก หลากหลาย แม้ว่าในบางกรณีข้อมูลที่ได้มีทั้งลักษณะใกล้เคียงแต่สามารถสร้างประโยชน์ด้วยการวิเคราะห์เชื่อมโยง ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึก (Deep learning Analysis) ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างหลากหลาย เช่น ทางธุรกิจ การจัดการทรัพยากร การบริการประชาชน หรือแม้กระทั่งนำไปประยุกต์ใช้กับการสร้างสิ่งประดิษฐ์ เช่น หุ่นยนต์อัจฉริยะ รถยนต์ขับเคลื่อนอัตโนมัติ

อย่างไรก็ดี สิ่งที่ควรพิจารณาอย่างละเอียดคือ การใช้บิกเดต้ามีผลข้างเคียงต่อมนุษย์ในด้านอื่น เช่น ความเป็นส่วนตัว ความเป็นส่วนตัว การคุกคามเชิงจิตวิทยาและพฤติกรรม เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวในหัวข้อถัดไป

3. บิกเดต้ากับจริยศาสตร์

ปัญหาทางจริยศาสตร์อันเนื่องมาจากบิกเดต้าแบ่งเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ ปัญหาเกี่ยวกับที่มาของข้อมูลและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการข้อมูล

ปัญหาเกี่ยวกับที่มาของข้อมูล ก็คือ เรื่องอัตลักษณ์ อัตลักษณ์ในที่นี้คือความสัมพันธ์ระหว่างตัวตนในโลกไซเบอร์กับโลกแห่งความเป็นจริง ระยะเวลาเป็นส่วนตัวจริงๆ ควรจะเป็นแค่ไหน ระดับของคำว่าเพื่อน ยกตัวอย่าง เช่น ในเฟซบุ๊กส์ หรือในไลน์ที่เกี่ยวกับเครือข่าย ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไรกันแน่ และใครจะเป็นคนควบคุมข้อมูล และกรองข้อมูลส่วนบุคคลคนไหนว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และในสถานการณ์ที่ ความเป็นตัวตนซับซ้อนไปเรื่อย เช่น เด็กแสดงตนเป็นผู้ใหญ่ แสดงความเห็นการเมือง หรือคนร้ายปลอมข้อมูลเป็นมิจดาชีฟ (Kord Davis with Doug Patterson, 2012, p. 3)

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้งานของข้อมูล 2 รูปแบบ มนุษย์ใช้เพื่อเป็นตอบสนองอุดมคติของชีวิต หรือข้อมูลจากบิกเดต้าถูกหน่วยงานนำมาใช้เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมบุคคลธรรมดา

มนุษย์มีอุดมคติต่อชีวิตใน 2 ระดับ คือ ระดับบุคคล และระดับสังคม .ในระดับบุคคล มนุษย์แต่ละบุคคลมีความปรารถนาต่อชีวิตที่แตกต่างกัน การเกิดขึ้นของบิกเดต้า มีวัตถุประสงค์พื้นฐานคือ การทำให้มนุษย์มีความสุขและสบาย และมีความสุข ซึ่งหากมองในทางจริยศาสตร์แล้ว ความคิดเช่นนี้สอดคล้องกับเรื่องความสุข นักปรัชญาที่มีชื่อว่า จอห์น สจ๊วต มิลล์ (John Stuart Mill) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของความสุขในฐานะอุดมคติต่อชีวิตเช่นกัน แต่สิ่งที่น่าสนใจคือ จอห์น สจ๊วต มิลล์ กล่าวว่าความสุขที่ดีควรเป็นความสุขที่มีคุณภาพ และการที่จะเข้าใจลักษณะของความสุขที่มีคุณภาพว่าเป็นอย่างไรนั้น ต้องอาศัยประสบการณ์มาเป็นฐาน ยกตัวอย่างเช่น ในโลกอินเทอร์เน็ต มีฟรีเซนต์อร์ที่มีความสวย และกล่าวว่า เมื่อมีร่างกายและหน้าตาที่สวยงามแล้ว ก็จะทำให้คนยอมรับ ซึ่งทำให้ฟรีเซนต์อร์ท่านนั้นมีความสุข เด็กวัยรุ่นจำนวนหนึ่ง ก็เห็นตรงกัน เพราะเมื่อเริ่มโตเป็นหนุ่มเป็นสาวแล้ว เด็กวัยรุ่นที่หน้าตาและรูปร่างดี ก็จะได้รับยอมรับมากกว่า อย่างไรก็ตาม ผู้ใหญ่หลายคน ที่หน้าตาและรูปร่างดี แต่ก็มีทุกข์ อาจด้วยเหตุผลต่าง ๆ นานา เช่น หน้าตาและรูปร่างดี จนสภาพเศรษฐกิจส่วนบุคคลฝืดเคือง ความทุกข์ของผู้ใหญ่เหล่านั้น เด็กวัยรุ่นหลายคน อาจยังไม่เข้าใจ แม้จะเคยได้ฟัง เพราะไม่มีประสบการณ์เรื่องความจำเป็นของเงินมาเป็นฐาน เนื่องจากชีวิตมีพ่อแม่ที่ดูแลและอุปถัมภ์มาตลอด จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ใหญ่หลายท่านอาจเห็นต่างกับเด็กวัยรุ่นที่รักสวยรักงามว่า ความสวยงามทางหน้าตาและร่างกายสามารถเป็นทางมาแห่งความสุข แต่ไม่ใช่ความสุขที่มีคุณภาพ เพราะประสบการณ์เป็นตัวบอก การพิจารณาคุณภาพของความสุข

ในระดับสังคมก็เช่นกัน สังคมจะอยู่อย่างร่มเย็น เป็นสังคมที่ดี ทุกคนในสังคมต้องมีความสุข แนวคิดสุขนิยม ได้เสนอเกณฑ์ 4 ประการในการพิจารณาลักษณะของความสุข 1) ความเข้มข้นของความสุข 2) ระยะเวลาของความสุข 3) ความแน่นอนที่ความสุขจะยืนยาว 4) ความใกล้หรือไกลหรือค่าที่จะทำต่อผลกระทบที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังเสนอเกณฑ์พิจารณาเพิ่มเติมอีก 3 ประการ ในการพิจารณาคุณสมบัติพิเศษของการกระทำ หรือสิ่งของที่ยากตรวจสอบนั้นว่า 1) การกระทำสิ่งหนึ่งซึ่งให้ความสุขหนึ่งแล้ว มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความสุขอื่นอีกสิ่งหนึ่งหรือไม่ หรือเรียกว่าผลิตภาวะ 2) การกระทำอันหนึ่งจะก่อให้เกิดความสุข แต่มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความทุกข์หรือไม่ หรือเรียกว่า ความบริสุทธิ์ และ 3) จำนวนของคนที่จะได้รับความสุขที่เกิดจากสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรียกว่า การแผ่ขยาย (วิทย์ วิศทเวทย์, 2556, หน้า 38-39)

นอกจากนี้ หากพิจารณาตามแนวคิดอัตนิยม (Egoism) ซึ่งเชื่อว่า การกระทำของมนุษย์ทุกคนล้วนแต่เป็นไปเพื่อประโยชน์ให้แก่ตนเองเท่านั้น (วิทย์ วิศทเวทย์, 2556, หน้า 17) เมื่อนำมาพิจารณาในกรณีของบิกเดต้า ในขณะที่มนุษย์แต่ละคนเข้าสู่เครือข่ายออนไลน์เพื่อความต้องการบางสิ่งบางอย่าง ผู้จัดการข้อมูล ผู้ปล่อยข้อมูล ผู้เก็บข้อมูลไปวิเคราะห์ก็เช่นกัน ย่อมมีความต้องการบางอย่าง ซึ่งคำถามที่เกิดขึ้นคือใครจะเป็นผู้จัดการข้อมูลดังกล่าว

มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่อยู่ร่วมกัน และความเห็นร่วมกันของมนุษย์จะเป็นตัวกำหนดชุดความดีที่จะใช้ในสังคมนั้นๆ หรือเรียกว่า จริยศาสตร์แบบสัมพัทธ์ ตามแนวคิดสัมพัทธนิยม ดีไม่ใช่สิ่งตายตัว การกระทำหรือการปฏิบัติอันใดอันหนึ่งจะดีหรือชั่ว ผิดหรือถูก ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆอย่าง (วิทย์ วิศทเวทย์, 2556, หน้า 38-67) ปัจจัยหลายๆอย่างเหล่านั้น เช่น สภาพแวดล้อม และสถานการณ์ในขณะนั้น แม้ว่า ภาพสะท้อนของสิ่งที่เกิดขึ้นจากโลกโซเชียลทำให้เห็นภาพต่างๆอย่างรวดเร็ว ใครทำผิด ก็เห็นเร็ว ทำถูกก็เห็นเร็ว เรียกว่ากรรมติดจรวด

แต่ที่น่าสนใจคือ การตัดสินใจถูกผิดในหลายๆครั้งบนโลกออนไลน์ ปัจจัยที่เป็นฐาน เป็นปัจจัยหลอก และปัจจัยที่เกิดจากการปรุงแต่ง ปัจจัยหลอกคือ ปัจจัยที่เกิดจากการปลอมแปลงข้อมูล และปัจจัยที่เกิดจากการปรุงแต่ง เช่น การปลุกเร้าทางอารมณ์ ให้รู้สึกร่วมต่อสถานการณ์ต่างๆ เช่นแม่ค้าร้องไห้ ที่โดนห้ามไม่ให้ขายของหน้าบ้านคนอื่นซึ่งแม่ค้าร้องไห้เพื่อขอความเห็นใจเนื่องจากจำเป็นต้องหาเงินเลี้ยงดูครอบครัว และมีพันธะคือลูกที่ยังเล็ก การอ้างลูกที่ยังเล็กและความจำเป็นเรื่องปากท้องทำให้เกิดความรู้สึกเรื่องเป็นปัจจัยที่ปรุงแต่งอารมณ์ ในโลกออนไลน์ปรากฏสถานการณ์เช่นนี้จำนวนมากคือ การตัดสินใจชั่ว ถูกผิดอยู่บนปัจจัยหลอกและปัจจัยปรุงแต่ง ซึ่งสิ่งที่ควรระมัดระวังคือ เมื่อนำเกณฑ์จากโลกออนไลน์มาตัดสินความดีชั่ว ถูกผิด ต่อบุคคล การกระทำ หรือสถานการณ์ผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งทางตรงและทางอ้อม บุคคลใดเป็นผู้รับผิดชอบ

4. บิกเดต้ากับศีลธรรม

ในหัวข้อที่แล้วได้ทำการศึกษาบิกเดต้ากับจริยศาสตร์ ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาบิกเดต้ากับศีลธรรม ซึ่งการพิจารณาทางศีลธรรม จะแตกต่างจากจริยศาสตร์ในแง่ที่ว่า ไม่ใช่เพียงพิจารณาว่าสิ่งใดที่ดีหรือไม่ดี แต่ยังสังเกตพฤติกรรม หรือลักษณะที่มีผลต่อบุคคลแต่ละบุคคล

ศีลธรรม (Morality) มาจากภาษาละตินที่ว่า “Moralitas” ที่แปลว่า กิริยา ลักษณะ และการปฏิบัติอันเหมาะสม (Manner, Character, Proper Behavior) ในพระพุทธศาสนา ศีลธรรม หมายถึง เบญจศีล เบญจธรรม เป็นหมวดธรรมที่ว่าด้วยความประพฤติอันเหมาะสม

บิกเดต้ามีผลต่อความประพฤติ ของมนุษย์อย่างมาก ยกตัวอย่างเช่น พฤติกรรมการเข้าชมอินเทอร์เน็ต การแสดงความคิดเห็น การมีความรู้สึกร่วม ซึ่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมีทั้งที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ปัจจัยที่เป็นแรงขับเคลื่อนให้พฤติกรรมแสดงออกมาต่างกัน มีดังนี้คือ 2) การเข้าใจความสำคัญของการมีอยู่ของตนเอง 2) การเข้าใจอิสรภาพที่แท้จริง 3) การซื่อสัตย์กับมโนธรรมภายในของตนเอง

1) การเข้าใจความสำคัญของการมีอยู่ของตนเอง คือการเห็นคุณค่าของตนเอง โดยการมองเข้าไปในตนเองและเข้าใจคุณสมบัติต่างๆ ที่ทำให้จิต และความคิดของเราขับเคลื่อนไปในลักษณะต่างๆ การมองเข้าไปในตนเอง จะทำให้มีความตั้งใจที่จะควบคุมตนเอง ในบางกลุ่มคนพยายามครอบครอง พยายามแสดงออกว่าตนเองมีอยู่ แต่ไม่ได้ตระหนักซาบซึ้งเพียงพอลถึงความสำคัญ เนื่องจากคุณค่าที่นำมาใช้พิจารณาเกิดจากการเปรียบเทียบ ไม่ใช่มองไปในตนเอง ความตั้งใจที่จะควบคุมตนเองให้ประพฤติดีจึงไม่เต็มกำลัง และไม่ถูกวิธี หลักการเช่นนี้ สอดคล้องกับแนวคิดทางพระพุทธศาสนาว่า ด้วยเบญจศีล เบญจธรรม

ในทางพระพุทธศาสนา การเกิดเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก และการที่จะรักษาคุณสมบัติความเป็นมนุษย์ ในภพชาติต่อไปก็เช่นกัน ดังนั้น คุณค่าของตนเองที่ได้เป็นมนุษย์ คือการรู้ว่าสิ่งใดดี ไม่ดี และพยายามควบคุมตนเองให้ต่างจากสิ่งมีชีวิตประเภทอื่น

2) การเข้าใจอิสรภาพอย่างแท้จริง ในปัจจุบันมนุษย์มีความสับสนระหว่าง เสรีภาพ กับอิสรภาพ ปัจจุบันมนุษย์จะมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ บนโลกออนไลน์ เมื่อแสดงความคิดเห็น มีทั้งคนยอมรับและไม่ยอมรับ บางครั้งอาจเกิดความขัดแย้งทางความคิดโดยข้อความไม่กี่ประโยค กับคนที่ไม่เคยรู้จักตัวตนในชีวิตจริง จนกลายเป็นว่า การมีเสรีภาพนั้น ไม่นำมาซึ่งความสงบ ตามแนวคิดของวิมุตตินิยม อิสรภาพคือความสงบแห่งจิตใจ ความสงบมิใช่เกิดจากความสม อยาก แต่เกิดจากการระงับความอยาก และความอยากจะระงับได้โดยการมั่นคงในเหตุผล และสามารถเอาชนะใจตนเองได้

วิธีการฝึกฝนตนเองให้เกิดอิสรภาพตามแนวคิดวิมุตตินิยม อาศัยหลัก 3 ประการคือ ความอดทน ความอดกลั้น และความยุติธรรม โดยความพึงพอใจ ความพอใจ = สิ่งที่เรามี / สิ่งที่เราต้องการ วิมุตตินิยมให้ความสำคัญกับความแน่นอนและความปลอดภัย การควบคุมในสิ่งที่เราต้องการเป็นสิ่งที่ควบคุมง่ายกว่า ดังนั้นเมื่อควบคุมสิ่งที่เราพอใจให้มันน้อย หรือยอมรับในความทุกข์ให้ง่ายขึ้น ความพอใจก็จะมีมากขึ้น นั่นคือความทุกข์ก็จะมีน้อยลง (วิทย์ วิศทเวทย์, 2556, หน้า 58-60)

3) การซื่อสัตย์กับมโนธรรมภายในของตนเอง มโนธรรม คือ สำนักที่มนุษย์ทุกคนมีโดยธรรมชาติในฐานะที่เป็นมนุษย์ ความสำนึกนี้เป็นเสียงภายในจิตใจที่ทำให้เราตัดสินใจได้ว่าอะไรผิดอะไรถูก มโนธรรมเป็นอินทรีย์พิเศษ ไม่ใช่เพียงขึ้นกับการรับรู้ของมนุษย์ ผ่าน ตา หู จมูก ลิ้น กาย แต่อินทรีย์อันนี้สามารถเรียกได้ในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น ปัญญา (intellect, understanding) บางคนเรียกว่ามโนธรรม (conscience) [บางคนเรียกว่า อินทรีย์ทางศีลธรรม (Moral faculty) (วิทย์ วิศทเวทย์, 2556, หน้า 82-88)]

จะเห็นว่าแม้ว่าการมีอยู่ของบิกเดต้าจะนำมาซึ่งข้อมูล ข่าวสาร รวมถึงช่องว่างในการแสดงออกต่างๆ ซึ่งเสี่ยงต่อการประพจน์ที่ไม่เหมาะสม แต่ปัจจัยที่แท้จริง ที่จะทำให้ บิกเดต้าจะมีผลต่อศีลธรรมของมนุษย์หรือไม่ขึ้น เกิดขึ้นภายในมนุษย์นั่นเอง ในทางพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึงข้อควรประพจน์พื้นฐานสำหรับมนุษย์ ในหมวดธรรมที่ว่าเบญจศีล เบญจศีล ได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรละเว้น 5 ประการ โดยมีฐานแนวคิดมาจากการดำเนินชีวิตที่ไม่เบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นทาง กาย วาจา และ ใจ มี 5 ข้อด้วยกันคือ

1. ปาณาติปาตา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการฆ่าสัตว์ วัตถุประสงคคือ การประพจน์หรือการดำเนินชีวิตของตนเองโดยไม่เบียดเบียนชีวิตร่างกายของผู้อื่น มีความเมตตาปรารถนาดีต่อกัน
2. อทินนาทานา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการถือเอาของที่เจ้าของไม่ให้ -- ไม่เบียดเบียนทรัพย์สิน รวมถึงลิขสิทธิ์
3. กาเมสุ มิจฉาจารา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการประพจน์ผิดในกาม คือ ไม่นอกใจ มั่นคงในคู่ครองของตน
4. มุสาอาทา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการพูดเท็จ มีสัจจะ พูดแต่คำจริง มีประโยชน์
5. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวรมณี เจตนางดเว้นจากของมึนเมา เพื่อการดำเนินชีวิตอย่างมีสติ

แนวคิดเรื่องศีลธรรมมีหลากหลาย ทั้ง วิมุตตินิยม มโนธรรมสมบูรณ์ และ เบญจศีล อย่างไรก็ตาม ฐานของศีลธรรมมีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันคือ เพื่อสร้างความเข้าใจถึงพฤติกรรมที่ดีว่ามีลักษณะอย่างไร และผลักดันให้พฤติกรรมที่ดีเหล่านั้นได้ถูกกระทำอย่างต่อเนื่องจนเป็น ศีลธรรมประจำตนของบุคคลผู้นั้น

5. สรุปและวิเคราะห์

ปรากฏการณ์การใช้เครือข่ายข้อมูล (Social online) จนเกิดข้อมูลจำนวนมหาศาลหรือเรียกว่า บิกเดต้า (Big Data) ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นไม่สามารถที่จะปฏิเสธได้ถึงประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เช่น การทำการตลาด การวางแผนกิจกรรม และการกระจายรายได้ ประโยชน์ทางการจัดการการปกครองและการอำนวยความสะดวกภาคประชาชน เช่น ศูนย์รับคำร้องเรียน จัดจุดบริการการเดินทางของประชาชน

รวมถึง ประโยชน์ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆที่จะมีในอนาคต เช่น การประดิษฐ์หุ่นยนต์ที่ทำตามคำสั่ง การประดิษฐ์รถยนต์ขับเคลื่อนอัตโนมัติ หรือแม้กระทั่งหุ่นยนต์แม่บ้าน

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาในทางจริยศาสตร์และศีลธรรม ยังมีข้อถกเถียงถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น ถึงมุมมองในการตัดสินใจ ความดี ความชั่ว ควรไม่ควร อันเนื่องมาจากอิทธิพลของข้อมูล หรือการนำข้อมูลไปใช้ รวมถึงการตั้งรับของมนุษย์เพื่อคงไว้ซึ่งคุณภาพทางศีลธรรมของบุคคลในสังคม

เมื่อพิจารณาการใช้งานบิ๊กเดต้า ด้วยหลักจริยศาสตร์ 3 แนวคิดได้แก่ ประโยชน์นิยม, อัตนิยมและจริยศาสตร์แบบสัมพัทธ์ จะเห็นได้ว่า ประโยชน์นิยมให้ความสำคัญกับคุณภาพของความสุข ซึ่งการเข้าใจคุณภาพของความสุขจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าอิทธิพลของบิ๊กเดต้าคือการด่วนตัดสินใจเชื่อ ก่อนที่จะมีประสบการณ์หรือ การยอมรับข้อมูลจนปฏิเสธความสำคัญของประสบการณ์ ทั้งนี้เนื่องจากการใช้งานออนไลน์ทำให้มนุษย์มีความคุ้นกับการรู้ต่างๆอย่างรวดเร็ว สะดวก แตกต่างจากการมีหรือการสร้างประสบการณ์ของตนเอง ต้องอาศัยการรอคอย ความอดทน และอาศัยกำลังแห่งเจตนามากกว่าซึ่งปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาตามหลักอัตนิยม กล่าวคือ ธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนล้วนมีความปรารถนา ความต้องการ เมื่อการมีตัวตน หรือข้อมูลที่เกิดขึ้น บนบิ๊กเดต้ามีประโยชน์ต่อการบริหาร การตัดสินใจ ทำให้ทั้งบุคคลธรรมดา หน่วยงานเอกชน รวมถึงหน่วยงานรัฐบาล ต่างให้ความสนใจ ยกตัวอย่างเช่น บุคคลธรรมดา ใช้เพื่อการค้าหาเครือข่าย เพื่อนที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตเหมือนกัน หน่วยงานเอกชน ใช้เพื่อการทำธุรกิจ ประเมินสินค้า วางแผนการตลาด ธนาคารใช้ดูแนวโน้มการบริโภคของประชาชนในสถานที่ต่างๆ นักการเมืองพรรคต่างๆ ใช้เพื่อตรวจสอบฐานเสียง รวมถึงเพื่อออกแบบนโยบายการหาเสียง ภาครัฐบาลใช้บริการประชาชน ดังที่กล่าวข้างต้น สิ่งที่น่าสนใจก็คือ เมื่อข้อมูลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะนำมาซึ่งอำนาจแห่งการตัดสินใจที่ถูกต้อง ใครจะเป็นจำกัดสิทธิ ความเหมาะสมการเข้าถึงข้อมูล หรือข้อมูลในที่ควรเก็บ

ปรากฏการณ์ที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งของบิ๊กเดต้าคือ การตัดสินใจและความรวดเร็วต่อสถานการณ์ต่างๆ บนโลกออนไลน์ ซึ่งหากพิจารณาตามแนวคิด ความดีแบบสัมพัทธ์แล้ว มุมมองต่อความดีและความชั่วสามารถเปลี่ยนไปได้ตามแต่สถานการณ์ ขึ้นอยู่กับปัจจัย ใดๆก็ตาม เนื่องจากข้อมูลที่เกิดจากบิ๊กเดต้ามีทั้งข้อมูลที่อยู่บนฐานของปัจจัยบวก และปัจจัยที่ปรุงแต่ง ทำให้ในหลายสถานการณ์ จึงเกิดการตัดสินใจโดยไม่ได้ตรวจสอบ ซึ่งในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอการแก้ไขให้กับหน่วยงานภาครัฐในตอนนี้

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษากับบิ๊กเดต้ากับศีลธรรม โดยเริ่มต้นจากการตรวจสอบการเข้าใจการมีอยู่ของตนเอง ซึ่งพบว่าบุคคลรับรู้การมีอยู่ของตนเองโดยพาดพิงปัจจัยภายนอก การเข้าใจนั้นไม่สามารถทำให้เข้าถึงความสำคัญที่แท้จริงได้ ส่งผลให้ไม่มีกำลังใจที่เพียงพอในการควบคุมตนเอง นอกจากนี้ผู้วิจัย อาศัยแนวคิดทางศีลธรรม 3 แนวคิดด้วยกัน คือ วิมุตตินิยม มโนธรรมสมบูรณ์ และเบญจศีล เนื่องจาก ศีลธรรม เกิดจากแนวคิดพื้นฐานเพื่อการปฏิบัติตนเองให้อยู่อย่างมีความสุข มีความสงบกายใจ และมีเพื่อนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข วิมุตตินิยม นำเสนอการลดความปรารถนาหรือความอยาก เพื่อจะเพิ่มความพอใจหรือความสุข โดยนำเสนอแนวทาง 3 ประการคือ ความอดทน ความอดกลั้น และความยุติธรรม ซึ่งความยุติธรรมในที่นี้คือความยุติธรรมต่อการใช้เหตุผล ในขณะที่แนวคิดมโนธรรมสมบูรณ์ เชื่อว่า มโนธรรมเป็นอินทรีย์ทางศีลธรรมที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน ผู้วิจัยเห็นด้วยกับความคิดนี้ และเชื่อว่าอินทรีย์ทางศีลธรรมจะเกิดขึ้น เมื่อมนุษย์ได้หยุดทบทวน อย่างมีสติ ดังนั้น การรักษาอินทรีย์ทางศีลธรรมให้มีคุณภาพและแข็งแรง มนุษย์ควรมีเวลาที่อยู่กับตนเอง วางจากข้อมูล อาจจะผ่านกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้จิตใจสงบ การเดินเล่นในสวน การออกกำลังกาย การทำอาหาร เป็นต้น และควบคุมไม่ให้สับสน (ความทรงจำเก่า) ที่ไม่ดี และสิ่งร้ายๆจากข้อมูลต่างๆ มามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

พระพุทธศาสนาได้นำเสนอการประพจน์ที่เหมาะสมโดยอาศัยหลักเบญจศีล เพื่อมนุษย์จะได้อยู่ร่วมกัน โดยไม่เบียดเบียนกันทั้งกาย วาจา และใจ มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อความชั่ว มีความระมัดระวังและยับยั้งชั่งใจและควบคุมตนเอง ไม่มั่งง่ายเอาแต่ใจตัวเอง เคารพสิทธิของผู้อื่นไม่คิดเอาแต่ได้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เมืองไทยเป็นสังคมพุทธ แนวทางการปฏิบัติตามหลักเบญจศีล เป็นสิ่งที่คนไทยส่วนใหญ่รับรู้ และทำตามอยู่เป็นประจำ ที่จะไม่ทำตามมีเพียงส่วนน้อย แต่ในการประยุกต์ใช้งาน มีบางส่วนที่การใช้งานเกิดผลกระทบ เนื่องจากปรากฏการณ์ของโลกออนไลน์เพิ่งเกิดขึ้นภายในไม่กี่ปี ดังนั้น หลายคนยังไม่ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นอื่นๆ เนื่องด้วยจริยธรรมและศีลธรรม บนโลกออนไลน์ เช่น โอกาสเมื่อทำบางสิ่งที่ผิดพลาดลงไปแล้ว ภาชิตจีน กล่าวว่า ทำดีให้เขียนบนหิน ไม่ดีให้เขียนบนทราย เมื่อคนเราอยู่ร่วมกัน สิ่งที่จะทำให้มนุษย์พัฒนาต่อไปในแนวทางที่ดีได้ คือ การได้เรียนรู้จากความผิดพลาด กำลั้งใจและความสนใจจากคนรอบข้างเมื่อทำสิ่งที่ดี แต่ปัจจุบัน ข้อมูลที่ปรากฏบนโลกออนไลน์ เมื่อเกิดการไม่พึงพอใจ หรือข่าวไม่ดี ก็จะมีการบันทึกไว้ และข้อมูลก็อยู่อย่างนั้นไปตลอด ยกตัวอย่างเช่น เมื่อนาย สมบูรณ์ ได้ทำความผิดพลาดสมัยเป็นวัยรุ่น จนเข้าคุก แต่นาย สมบูรณ์ได้แก้ไขปรับปรุงตัวแล้วและได้รับโทษแล้ว วันหนึ่ง นายสมบูรณ์ต้องการทำงาน แต่เมื่อนายสมบูรณ์สมัครงาน แต่ละบริษัทต่างไม่รับเนื่องจากประวัติไม่ดี

สุดท้ายผู้วิจัยเสนอการจัดการจัดการของภาครัฐในฐานะผู้ดูแลความสงบของประชาชน ในกรณีการใช้บิ๊กเดต้า จากหลักการทำงานของบิ๊กเดต้าที่มี 3 ส่วนด้วยกัน คือ การรวบรวมข้อมูล การประมวลผล และการวิเคราะห์ ผู้วิจัย เห็นว่า สิ่งที่ภาครัฐควรกำหนดให้ชัดเจนคือ สิทธิในการเก็บข้อมูล และการนำข้อมูลแต่ละประเภทไปวิเคราะห์ ทั้งนี้เพราะข้อมูลที่ถูเก็บเป็นข้อมูลที่มีฐานมาจากพฤติกรรมของแต่ละบุคคล พฤติกรรมเหล่านั้นเป็นไปตามธรรมชาติ ในบางกรณีเช่นการทำตลาด ข้อมูลที่เก็บไปนั้นนำมากระตุ้น ทำให้เกิดเป็นสิ่งที่เร้าและทำให้พฤติกรรมถูกเร่ง จนทำให้ความสุนทรีย์และคุณค่าในฐานะความเป็นมนุษย์ลดลง

อีกประการหนึ่ง ภาครัฐควรสนับสนุนด้านการศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ และสนับสนุนสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อสนับสนุนศีลธรรม เพราะ 1) การศึกษาช่วยให้มนุษย์มีความสามารถในการใช้เหตุผล แสวงหาคำตอบให้กับตนเอง เมื่อมนุษย์มีความสามารถเหตุผลที่ดี คำตอบที่เกิดขึ้นย่อมนำมาเพื่อการดำรงชีวิตที่ดี ทำให้ลดความอยากในสิ่งของภายนอก ซึ่งจะทำให้ความพึงพอใจมากขึ้น และมีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม การสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่ไม่กระตุ้นสิ่งเร้า 2) สถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่ทำให้เกิดความสงบและสร้างประสบการณ์ เช่น สวนสาธารณะ สถานที่ออกกำลังกาย สถานที่แสดงงานศิลปะ เพราะจะช่วยให้มนุษย์อยู่กับตนเอง และกระตุ้นอินทรีย์ทางศีลธรรม

บรรณานุกรม

ธนาคาร เลิศสุดวิชัย. (2561). Big Data คืออะไร นำมาประยุกต์ใช้กับ Digital Marketing ได้หรือไม่.

<https://digitalmarketingwow.com/2017/06/08/big-data->

[%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3/](https://digitalmarketingwow.com/2017/06/08/big-data-%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3/). เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2561.

พระศรีคัมภีร์ญาณ. (2559). *จริยศาสตร์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วิทย์ วิศทเวทย์. (2523). *จริยศาสตร์เบื้องต้น: มนุษย์กับปัญหาจริยธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

ศักดิ์ เสกขุนทด. (2561). *ใช้บิ๊กดาต้าค้นหา “คนจน” (ที่จนจริง)*.

<https://www.dga.or.th/th/content/890/11916/>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2561.

Alec Ross. (2016). **รู้ทันอนาคตที่ (อาจจะ) ไม่มีคุณ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปีงโก.

Depa. (2561). **Smart City**. <http://www.depa.or.th/th/smartcity/>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2561.

Good factor team. (2561). **Big data คือ อะไร**. <https://blog.goodfactory.co/big-data-%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3-8ebf3a1a0050>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2561.

Kord Davis with Doug Patterson. (2012). **Ethics of Big Data**. USA: O'Reilly.